

אוניברסיטת בר-אילן

המחלקה לכלכלה

מבוא לכלכלה-מיקרו 11 – 101 – 66

שנה"ל תשע"ה, סמסטר ב', מועד ב' - 27.8.2015

משך הבחינה: שתיים וחצי.

המרצה: דר' רות בן-ישר

ועדת משמעת מזהירה

נבחן שיימצאו ברשותו חומרי עזר אסורים או ייתפס בהעתקה ייענש בחומרה עד כדי הרחקתו מהאוניברסיטה. אסור בתכלית האיסור להוציא את השאלון מחוץ לחדר הבחינה, להעתיקו, ולצלמו. נגד העובר על הוראה זו תוגש תלונה לוועדת משמעת. על פי הוראות הרקטור היציאה לשירותים אסורה. קיבלת שאלון, חובה עליך להיבחן להמתין חצי שעה. אסור לשוחח במהלך הבחינה. נא להישמע להוראות המשגיח/ת. הנני מצהיר בזאת כי קראתי והבנתי את ההוראות הנ"ל וכי אין ברשותי כל חומר עזר האסור לשימוש.

חתימה:

ת"ז:

ב ה צ ל ח ה !

הנחיות :

בחר את התשובה הנכונה ביותר וסמן אותה על גבי הטופס המצורף. בתשובותיך התבסס על ההנחות הבאות (אלא אם כן נאמר אחרת). עקומות התמורה הן קמורות (קעורות לראשית) והן רציפות וגזירות. לכל גורם ייצור יש תפוקה שולית חיובית ופוחתת בקטע הרלבנטי. הפירמות מייצרות באמצעות גורם ייצור אחד קבוע וגורם ייצור אחד משתנה. עקומות ההיצע לכל המוצרים ולכל גורמי הייצור עולות משמאל לימין. עקומות הביקוש לכל המוצרים ולכל גורמי הייצור יורדות משמאל לימין. בכל השווקים שוררת תחרות משוכללת. המשק הוא קטן בשוק העולמי והוא יכול לקנות או למכור כל כמות שירצה במחיר העולמי הקבוע. גמישות הביקוש נמדדת בערכה המחלט. רווח מוגדר בתור פדיון בניכוי כל ההוצאות

ב ה צ ל ח ה !

שאלה מספר 1

- משק מייצר שני מוצרים X ו- Y . לרשות המשק 100 מכונות ישנות ו-50 מכונות חדשות. כל מכונה ישנה מסוגלת לייצר בחודש 2 יחידות X או 4 יחידות Y . כל מכונה חדשה מסוגלת לייצר בחודש 6 יחידות X או 6 יחידות Y .
- הנח שליצור כל יחידת X וכל יחידת Y זקוקים גם לקרקע (בנוסף למכונות). לייצור יחידת Y זקוקים לדונם קרקע אחד ולייצור יחידת X זקוקים ל-4 דונם קרקע. לרשות המשק 1700 דונם קרקע, מכאן כשהמשק מייצר 200 יחידות Y ההוצאה האלטרנטיבית השולית לייצור Y היא 0.5 יחידות X .
 - כשהמשק מייצר 200 יחידות X , רק מכונות חדשות מייצרות את X .
 - כשהמשק מייצר 300 יחידות X ו-300 יחידות Y הוא מייצר ביעילות.
 - הנח שליצור כל יחידת X וכל יחידת Y זקוקים גם לקרקע. לייצור יחידת Y זקוקים לדונם קרקע אחד ולייצור יחידת X זקוקים ל-4 דונם קרקע. לרשות המשק 700 דונם קרקע, מכאן כשהמשק מייצר 200 יחידות Y ההוצאה האלטרנטיבית השולית לייצור Y היא 50 יחידות X .
 - כל התשובות האחרות אינן נכונות

שאלה מספר 2

בשוק האינסולין קיים ביקוש קשיח לחלוטין ועקומת היצע רגילה. הממשלה החליטה להעניק ליצרנים סובסידיה בסך 10 ש"ח לכל יחידה מיוצרת. כתוצאה מכך:

1. עודף הצרכנים יגדל
2. הרווחה במשק תגדל
3. המחיר לצרכנים ירד בפחות מ-10 ש"ח ליחידה
4. רווחי היצרנים יגדלו
5. כל התשובות האחרות אינן נכונות

שאלה מספר 3

בשוק הנסיעה באוטובוס שתי קבוצות של צרכנים: צעירים וקשישים. עקומות ההיצע של נסיעות באוטובוס עולה משמאל לימין. עקומות הביקוש של שתי הקבוצות, צעירים וקשישים, יורדות משמאל לימין. הממשלה החליטה להטיל מס בסך 2 שקלים, רק על כרטיסי הנסיעה שנמכרים לצעירים. ניתן להסיק שבשווי המשקל החדש שיווצר:

1. כל התשובות האחרות אינן נכונות
2. לא ניתן לקבוע מה יקרה לכמות הנסיעות של הקשישים
3. לא ניתן לקבוע אם כמות הנסיעות הכוללת תגדל או תקטן
4. ההפרש בין המחיר שמשלם קשיש לבין המחיר שמשלם צעיר יהיה נמוך מ-2 ש"ח
5. הוצאות הקשישים על נסיעות באוטובוס לא ישתנו

שאלה מספר 4

במדינה אין מייצרים מכוניות וכל התצרוכת היא מייבוא. מחיר מכונית מיובאת (לפני מכס) היא 50 אלף ש"ח ובמחיר זה מעוניינים הצרכנים לקנות 20 אלף מכוניות בשנה (כלומר, בסך הכל מוציאים סכום של 1,000 מיליון ש"ח לרכישת מכוניות). ואולם, על רכישת מכוניות מוטל מכס של 100% מהמחיר ליבואן (כלומר, המחיר לצרכן הוא 100 אלף ש"ח). ידוע, כי הצרכנים ימשיכו להוציא אותו סכום, היינו 1,000 מיליון ש"ח גם אם יבוטל המכס לחלוטין.

1. גמישות הביקוש למכוניות במשק בתחום המחירים הרלוונטי הוא -1, והסכום אותו תגבה הממשלה מהטלת המכס על מכוניות הוא 500 מיליון
2. כיוון שהסכום אותו מוציאים הצרכנים לרכישת מכוניות אינו משתנה עם הטלת המכס, הרי שגם הכנסות הממשלה מהמכס ישארו ללא שינוי, אפילו אם שיעור המכס יירד ל-80%
3. הכנסות היצרנים לא ישתנו כי הוצאות הצרכנים לא משתנות
4. כיוון שהמכס אינו גורם לשינוי בסך הוצאות הצרכנים לרכישת מכוניות, הרי שאין הוא גורם לירידה בעודף הצרכן
5. כל התשובות האחרות אינן נכונות

שאלה מספר 5

במשק יש 60 מכוניות ו-60 פועלים. ליצור טיל אחד זקוקים ל-3 פועלים ומכונה אחת. ליצור תותח אחד זקוקים לפועל אחד ו-3 מכוניות. המשק מייצר ביעילות. מנתונים אלה ניתן להסיק כי:

1. כאשר מיוצרים 10 תותחים ההוצאה האלטרנטיבית השולית ליצור טילים היא 3 תותחים, וכי אם הצבא מעוניין במספר שווה של טילים ותותחים, הרי שייצור יעיל מחייב שמספר התותחים המיוצרים יהיה 15
2. העלות האלטרנטיבית השולית לייצור טיל שווה תמיד לעלות האלטרנטיבית הממוצעת ללא תלות בכמות הטילים המיוצרים
3. כשהמשק מייצר 4 טילים קיימת במשק אבטלה מבנית של מכוניות
4. אם קיימים שני משקים עם עקומות תמורה זהות לעקומה שמתוארת בשאלה, וכן ידוע כי ללא סחר, משק אחד מייצר 2 תותחים והשני 8 תותחים, אזי כשיתאפשר מסחר יתכן ששני המשקים יסחרו ביניהם
5. כל התשובות האחרות אינן נכונות

שאלה מספר 6

במשק קיימים 10 מפעלים זהים ליצור מעילים ו-10 מפעלים זהים ליצור טלויזיות. כמו-כן קיימים במשק 45 פועלים זהים. להלן התפוקה של המפעלים השונים כפונקציה של מס' העובדים. כל מפעל שייך ליצרן אחר. היצרנים מתחרים על הפועלים והפועלים מתחרים על מקומות העבודה. מהי התשובה הנכונה?

מס' העובדים	טלויזיות	מעילים
1	10	40
2	19	70
3	26	95
4	30	110
5	32	115

מחיר טלויזיה: 50 ש"ח. מחיר מעיל 10 ש"ח.

1. הרווח של בעל מפעל ליצור מעילים הוא 100 ש"ח
2. כל התשובות נכונות
3. ערך התפוקה השולית של העובדים היא 400 ש"ח
4. ערך התפוקה השולית של מפעל ליצור טלויזיות הוא 300 ש"ח
5. יש יותר מתשובה אחת נכונה

שאלה מספר 7

נתון, כי מחירו של מוצר תחליפי למוצר X עלה, וכי בייצור X חל שיפור טכנולוגי, המקטין את העלות השולית לייצורו. מכאן ניתן להסיק כי בשווי המשקל החדש

1. הכמות המיוצרת של X עלתה
2. מחירו של X ירד
3. סך ההוצאות לייצור X קטנו
4. סך הוצאות הצרכנים לרכישת X קטנו
5. כל התשובות האחרות אינן נכונות

שאלה מספר 8

בשוק המקררים קיימות שתי קבוצות של צרכנים: עולים חדשים ואזרחים ותיקים. עקומת ההיצע של מקררים עולה משמאל לימין, ועקומות הביקוש של שתי קבוצות הצרכנים, הן של עולים חדשים וכן של אזרחים ותיקים, יורדות משמאל לימין. הממשלה החליטה להטיל מס בסך 500 ש"ח על כל מקרר שנמכר לאזרחים הוותיקים בלבד (העולים החדשים פטורים מהמס) הממשלה תשתמש בהכנסותיה מהמס למימון פעילות שתוסיף לרווחה החברתית. ניתן להסיק שכתוצאה מכך:

1. עודף הצרכן של העולים החדשים יגדל
2. אם גמישות הביקוש של האזרחים הוותיקים קטנה מאחד בערכה המוחלט, אזי רווחי היצרנים לא יקטנו
3. עודף הצרכן יגדל וכמות המקררים הנמכרת בשוק תקטן
4. הנח לחילופין שהמס מוטל על המקררים שנמכרים לכל הצרכנים (גם הוותיקים). במקרה זה אם ההיצע של המקררים היה קשיח לחלוטין, רווחי היצרנים יגדלו
5. כל התשובות האחרות אינן נכונות

שאלה מספר 9

פירמה מייצרת באמצעות עובדים בתנאי תפוקה שולית פוחתת. בעקבות שיפור טכנולוגי הוכפלה תפוקת הפירמה לכל כמות של עובדים.

1. כל התשובות האחרות אינן נכונות
2. אם מחיר המוצר ירד ב-50% ושכר העבודה ירד ב-50% תפוקת הפירמה תקטן ביותר מפי 2
3. אם מחיר המוצר ירד ב-50% ושכר העבודה ירד ב-50% תפוקת הפירמה תגדל פי 2
4. אם מחיר המוצר ירד ב-50% ושכר העבודה לא ישתנה תפוקת הפירמה לא תשתנה
5. אם שכר העבודה יגדל פי 2 ומחיר המוצר לא ישתנה תפוקת הפירמה לא תשתנה

שאלה מספר 10

לדני ורותי עקומות ביקוש לבגדים לינאריות. שתי העקומות מקבילות זו לזו לכן

1. לא ניתן לומר דבר ללא נתון נוסף.
2. בכל מחיר גמישות הביקוש של דני שווה לזו של רותי.
3. בכל מחיר גמישות הביקוש של דני גדולה מזו של רותי.
4. בכל מחיר גמישות הביקוש של דני קטנה מזו של רותי.
5. כל התשובות לא נכונות.

שאלה מספר 11

הממשלה מעוניינת לגרום לעלייה של המחיר לצרכן בשוק הסיגריות בטווח הקצר. כלכלנים הציעו שלוש הצעות:

- A : הטלת מס בגובה a שקלים על כל חבילת סיגריות.
 B : הענקת סובסידיה של 4 שקלים ליחידה ליצרני הגפרורים. (גפרורים וסיגריות הינם מוצרים משלימים)
 C : גביית תשלום קבוע בגובה 500 שקלים מכל יצרן סיגריות.

1. רק הצעות A ו- B יגרמו לעליית מחיר הסיגריות
2. כל ההצעות יגרמו לעליית מחיר הסיגריות לצרכנים
3. רק הצעות A ו- C יגרמו לעליית מחיר הסיגריות
4. רק הצעות B ו- C יגרמו לעליית מחיר הסיגריות
5. כל התשובות האחרות שגויות

שאלה מספר 12

מוצרים X ו- Y הינם מוצרים משלימים. מוצר X הוא מוצר נחות ומוצר Y הוא מוצר נורמאלי. עקומת ההיצע של מוצר X גמישה לחלוטין ושל מוצר Y קשיחה לחלוטין. עקומות הביקוש של שני המוצרים רגילות. כתוצאה מירידה בהכנסת הצרכן:

1. כל התשובות אינן נכונות
2. המחיר של מוצר Y לא ישתנה
3. לא תהיה השפעה צולבת בין המוצרים מכיוון שהכמות של מוצר Y לא תשתנה
4. ההוצאה הכוללת של הצרכן לא תשתנה, אך הצרכן יוציא יותר על מוצר X ופחות על מוצר Y
5. לא ניתן לדעת מה יקרה להוצאה של הצרכן על מוצר Y

שאלה מספר 13

הנח עקומות ביקוש והצע רגילות לפטריות. חלק מהיצור המקומי מיוצא לארצות אחרות. אין יבוא של פטריות. על מנת להגדיל את היצוא של פטריות החליטה הממשלה לסבסד את היצוא בסכום של שקל אחד לכל 100 גר' של פטריות. אפשר להסיק ש:

1. כל התשובות האחרות אינן נכונות
2. סובסידיה מסוג זה תגדיל יותר את עודף היצרן ככל שעקומת ההיצע של פטריות יותר קשיחה
3. סובסידיה מסוג זה תגרום להפסד רווחה יותר גדול ככל שעקומת הביקוש המקומי לפטריות קשיחה יותר ועקומת ההיצע של פטריות גמישה יותר
4. עלות הסובסידיה תהיה גדולה יותר ככל שעקומת הביקוש המקומי לפטריות יותר גמישה ועקומת ההיצע של פטריות קשיחה יותר
5. סובסידיה מסוג זה תגדיל יותר את היצוא ככל שעקומת הביקוש המקומי יותר קשיחה ועקומת ההיצע יותר גמישה

שאלה מספר 14

עקומת הביקוש לספרו האחרון של סופר מפורסם הנה: $P = 1100 - Q$

עקומת הצע של ספר זה הנה: $P = 100 + 4Q$

מנתונים אלה אפשר להסיק שבשווי משקל

1. (א) עודף הצרכן יהיה שווה ל- 20000
2. תשובות (א) ו-(ב) נכונות
3. (ב) עודף היצרן יהיה שווה ל- 60000
4. במחיר שווי משקל גמישות הכמות המוצעת ביחס למחיר תהיה נמוכה מ- 1
5. כל התשובות האחרות אינן נכונות

שאלה מספר 15

ידוע כי במשק חלה עליה של 10% בהכנסת הצרכנים ולא קרה שום שינוי אכסוגני אחר. כתוצאה מכך ידוע כי בשווי משקל עלתה הכמות המבוקשת של X . ב 10% לעומת המצב המקורי. מנתונים אלו ניתן להסיק כי בהכרח:

1. גמישות ההכנסה של הביקוש ל X גדולה מ-1
2. גמישות ההכנסה של הביקוש ל X שווה ל-1
3. לא ניתן להסיק דבר אודות גמישות ההכנסה של הביקוש ל X
4. יתכן כי X מוצר נייטרלי
5. כל התשובות האחרות אינן נכונות

שאלה מספר 16

אם פירמה מייצרת את הכמות בה מחיר המוצר שווה להוצאה השולית

1. אם בכמות זו התפוקה הממוצעת של גורם הייצור המשתנה מצויה בירידה, הפירמה בהכרח מביאה את רווחיה למכסימום
2. היא בהכרח משיגה רווח קטן יותר מאשר הייתה משיגה לו הייתה מייצרת כמות בה המחיר גבוה מן ההוצאה השולית
3. היא משיגה רווח קטן יותר מאשר הייתה משיגה לו הייתה מייצרת כמות בה המחיר שווה להוצאה המשתנית הממוצעת
4. יש לה רווח (מעל הוצאות משתנות) אולם הרווח איננו בהכרח מכסימלי
5. כל התשובות האחרות אינן נכונות

קוד מבחן: 0 מספר תעודת זהות:

שאלה מספר 17

הטלת מס על כל יחידה נמכרת של X

1. כל התשובות האחרות אינן נכונות
2. תגרום להפסד רווחה גדול יותר ככל שעקומות הביקוש וההיצע הן קשיחות יותר
3. תעלה את המחיר לצרכן במידה רבה יותר ככל שעקומות הביקוש וההיצע הן קשיחות יותר
4. תוריד את המחיר ליצרן במידה רבה יותר ככל שעקומות ההיצע קשיחה יותר וככל שעקומות הביקוש קשיחה יותר
5. תוריד את המחיר ליצרן במידה רבה יותר ככל שעקומות ההיצע גמישה יותר וככל שעקומות הביקוש גמישה יותר

שאלה מספר 18

במשק שלושה שדות שבהם ניתן לגדל חיטה ושלושה מטעים בהם ניתן לגדל דובדבנים. לא ניתן לשנות את יעוד הקרקע. לוח התפוקה כפונקציה של מספר הפועלים המועסקים הוא כדלקמן:

מספר פועלים	תפוקת חיטה בשדה (טון)	תפוקת דובדבנים במטע (טון)
0	0	0
1	10	7
2	17	13
3	22	18
4	21	17

הנח כי המשק מצוי תמיד על עקומת התמורה. כאשר הנך מתבקש לחשב תפוקה שולית של גורם ייצור, ערוך את החישוב לגבי היחידה האחרונה של אותו גורם ייצור (אלא אם כן נאמר אחרת)

1. (א) אם במשק 10 פועלים הומוגניים וידוע כי הוא מייצר תמיד 51 טון חיטה, הרי התפוקה השולית של מטע דובדבנים שווה ל 1 טון דובדבנים
2. (ב) אם במשק 12 פועלים הומוגניים וידוע כי הוא מייצר 66 טון חיטה, הרי התפוקה השולית של מטע דובדבנים היא 18 טון דובדבנים, אך המשק יהיה בתוך עקומת התמורה שלו כי חלק מהפועלים לא יהיו מועסקים
3. אם במשק 10 פועלים הומוגניים וידוע כי הוא מייצר 37 טון חיטה, המשק יהיה אדיש בין ויתור על שדה חיטה לבין ויתור על מטע דובדבנים שכן התפוקה השולית של שדה חיטה שווה לתפוקה השולית של מטע דובדבנים
4. תשובות א' ו-ב' נכונות
5. כל התשובות האחרות אינן נכונות

שאלה מספר 19

פירמה מייצרת מוצר X פונקציית ההוצאות הממוצעות המשתנות שלה הוא כדלקמן:

כמות מיוצרת	הוצאה משתנית ממוצעת (ש"ח)
0	0
1	7
2	6
3	4
4	5
5	6
6	8

1. אם מחיר X הוא 14 ש"ח ולפירמה הוצאות קבועות בגובה 15 ש"ח יהיו רווחיה 21 ש"ח
2. אם מחיר X הוא 4 ש"ח הפירמה תציע 3 יחידות
3. אם מחיר X הוא 6 ש"ח הפירמה תציע 2 יחידות או 4 יחידות
4. אם מחיר X הוא 11 ש"ח והממשלה תטיל מס שבועי על הפירמה (בין אם היא פועלת ובין אם לאו) בסך 12 ש"ח, הפירמה תעדיף לא לייצר כלל
5. כל התשובות האחרות אינן נכונות

שאלה מספר 20

רונית וליאורה יצרניות צמידים ועגילים. במשך שבוע אחד יכולה רונית ליצר מקסימום של 8 צמידים או 8 עגילים. ההוצאה האלטרנטיבית השולית של יצור צמידים ע"י רונית קבועה. ליאורה יכולה ליצר במשך שבוע מקסימום של 6 עגילים או 12 צמידים. כל עוד ליאורה מייצרת פחות מ- 8 צמידים ההוצאה האלטרנטיבית השולית של יצור צמידים ע"י ליאורה הנה שמינית של עגיל. בכמות שמעל 8 צמידים ההוצאה האלטרנטיבית השולית של יצור צמידים ע"י ליאורה הינה קבועה. הנח עתה שרונית וליאורה משתפות פעולה. מהנתונים שלעיל אפשר להסיק ש:

1. אם הן מייצרות 15 צמידים אזי הן גם מייצרות 6 עגילים
2. אם הן מייצרות 5 צמידים אזי ההוצאה האלטרנטיבית השולית של יצור צמידים הנה עגיל אחד
3. אם הן מייצרות 12 עגילים אזי ליאורה מייצרת את כל העגילים
4. אם הן מייצרות 10 צמידים אזי ההוצאה האלטרנטיבית הממוצעת של יצור צמידים הנה 0.5 עגיל
5. כל התשובות האחרות אינן נכונות